

GAZETA LEKARSKA

PISMO TYGODNIOWE

POSWIĘCONE

WSZYSTKIM GALEZIOM UMIEJĘTNOŚCI LEKARSKICH,
FARMACYI I WETERYNARYI.

REDAKCYĘ GAZETY LEKARSKIEJ SKŁADAJĄ:

Dr. Brudowski, Prof. Anatomii patologicznej.	Dr. Neugebauer, Docent Akuszeryi.
„ Girsztowt, Prof. Kliniki Chirurgicznej.	„ Pileicki, Prof. Anatomii praktycznej.
„ Hirschfeld, Prof. Anatomii opisowej.	„ Plaskowski, Docent Psychiatrii.
„ Luczkiewicz, Prof. Patologii Ogólnej.	„ Seifman, Docent Epizootyologii.
„ Mianowski, Prof. wysłuż. b. Rektor.	„ Wislocki, Prof. Hygieny i Policji lekarskiej
„ Narkiewicz-Jodko, b. Docent Oftalmologii.	

Rok VII. Tom XIII. Nr. 27--52.

(Od 1-go lipca 1872 roku do 1-go stycznia 1873).

WARSZAWA.

W Drukarni Gazety Lekarskiej.

Ulica Śro-Krzyżka Nr. 1343 (nowy 9).

1872.

Дозволено Цензурою.
Варшава, 12 (24) Декабря 1872 года.

TREŚĆ TOMU TRZYNASTEGO.

I. Rozprawy naukowe.

- Uwagi o Ciechocinku. Przez D-ra H. F u d a k o w s k i e g o, Docenta Ces. Warsz. Uniwersytetu str. 181.
- Racjonalny sposób leczenia cholery. Przez D-ra Antoniego G i r y n a (z Woleżańska), str. 577.
- Ciechocińskie kąpiele błotne czyli torfowe (Moorbäder). Skreślił Dr A. S t o k m a n n, lek. ord. szpitala św. Tadeusza w Ciechocinku, str. 705.
-

II. Postrzeżenia z praktyki lekarskiej.

- Za szpitala. Przez D-ra W y g r z y w a l s k i e g o (z Piotrkowa), str. 417, 472, 485, 497.
- Sprawozdanie (XIV) z chorób leczonych u zdrojowiska w Busku w czasie pory kąpielowej 1871 r. Przez D-ra D y m n i c k i e g o, lek. zdrojowego w Busku, str. 420, 437, 449, 465.
- Roczne sprawozdanie z oftalmicznej praktyki. Przez D-ra med. Józefa T a l k o (w Lublinie), członka towarzystwa niemieckich oftalmologów w Heidelbergu, oraz towarzystw lekarskich w Kijowie, Tyflisie, Wilnie i Odessie, str. 433, 501, 513, 545, 566, 580, 598, 647, 662, 689, 737.
- Bardzo rzadkie zbożenia (anomaliae) tętnicy grzbietowej stopy (art. dorsalis pedis) i zewnętrznej pośladkowej (art. plantaris externa). Spostrzeżenie D-ra med. Jana W r ó b l e w s k i e g o, str. 529.
- Przypadkowe otrucie się półtorochlorkiem żelaza (liquor ferri sesquichlorati). Spostrzeżenie z praktyki prywatnej D-ra M. L e w i ń s k i e g o, str. 553, 807.
- Dwa wypadki ospy. Podał Dr L. K a d l e r, str. 552.
- Rak gruczołu przyusznego lewego (Carcinoma glandulae parotideae sinistrae). Spostrzeżenie D-ra Kazimierza G u r b s k i e g o, str. 561.
- Niedomykalność zastawki dwudzielnej, niezaruszenie otworu owalnego. (Insufficiencia valvulae mitralis, foramen ovale non obliteratum). Podał Dr Ludwik P o g o r z e l s k i, lekarz ordynujący w szpitalu Dzieciątka Jezus, str. 609.
- Dławiec (croup) przecięcie tchawicy (tracheotomia), wyzdrowienie. Spostrzeżenie D-ra W. G r o c h o w s k i e g o (z Kaluszu), str. 625, 641.
- Sprawozdanie V z czynności lekarskiej w Warszawskich zakładach dla obłąkanych za rok 1871. Napisał Dr med. A. R o t h e, naczelny lekarz tychże szpitali, str. 657, 678, 696, 719, 727.

- Narzędzia do kastracyi krów (ovariotomia) przez cięcie w ścianie pochwy macicznej i sposób wykonywania tej operacyi. Podał Prof. Seifman, str. 673.
- Ropień pozaotrzewny (abscessus retroperitonealis) przyjęty błędnie za ból nerwów lędźwiowych (lumbago), otwarcie sztuczne ropnia na zewnątrz i dobrowolne do jamy opłucnej; odma piersiowa (pyopneumothorax), wyzdrowienie. Podał Dr I. Wyrzykowski, lekarz ordynujący w szpitalu Ewangelickim, str. 721.
- O cholery w Radziwillowie i na Wołyniu i leczeniu jej saletrzauem srebra (nitrus argenti). Przez D-ra Z. Zachorowskiego (z Radziwillowa), str. 753.
- Krótki opis kilku ważniejszych chorób leczonych w Ciechocinku w zeszłym sezonie kąpielowym. Przez D-ra med. i chirurg. L. Mieczkowskiego, lek. ord. przy zakładzie wód min. w Ciechocinku, str. 756, 788.
- Dwa równoczesne wypadki piorunującego zapalenia osłon mózgowych (meningitis tonans). Podał Prof. Dr Lucekiewicz, str. 769.
- Sprawozdanie ze szpitala cholerycznego w Płocku. Podali D-rowie K. Gurb ski i W. Wyeczalkowski, lek. ord. w tymże szpitalu, str. 776, 785.
- Sprawozdanie lekarskie z Instytutu Oftalmicznego imienia księcia Edwarda Lubomirskiego. Przez D-ra med. Narkiewicza-Jodko, str. 801.
- Pęknięcie tętnicy piszczelowej tylnej, podwiązanie t. udowej, zgorzel голени, odjęcie uda, wyzdrowienie. (Ruptura art. tibialis posticae. ligatura art. femoralis, gangraena cruris, amputatio femoris, sanatio). Podał Dr Zenon Kostekki, str. 817.

III. Kazuistyka lekarska.

- Opinia sądowo-lekarska w sprawie przeciwko I. K. obwinionemu o zabójstwo żony. Przez D-ra A. Rotha, uucz. lekarza szpitala św. Jana Bożego w Warszawie, str. 593, 611, 632.

IV. Statystyka Lekarska.

- Obraz ruchu i postępu c. k. zakładu zdrojowego w Krynicy w r. 1871. Skreślił Dr Zieleniewski, str. 431, 446, 461, 476, 492, 509.
- Z powiatu Grójeckiego. Zebrał Władysław Lipiński, lekarz tegoż powiatu, str. 574, 590.
- Szpital św. Stanisława przy Domu Starców w m. Skierniewicach. Przez D-ra Stanisława Rybiekiego, str. 681.

V. Kronika zagraniczna.

- Rany wielkich tętnic i t. d. . . . streszczenie listów chirurgicznych prof. Billrotha. Podał Dr Kazimierz Gurb ski, str. 426, 459.
- Uwagi nad chorobami gruczołu krokowego (prostata). Przez D-ra Kraussa (z Wiednia). Podał Dr M. Lewiński, str. 444, 474.
- O zgorzeli szpitalnej (gangraena nosocomialis). Z dzieła prof. Socin'a. Podał Dr Kazimierz Gurb ski, str. 489.
- O gorączce przyrannej (febris vulneraria), posocznicy (septicaemia), i ropnicy (pyaemia). Z dzieła prof. Socin'a. Podał Dr Kazimierz Gurb ski, str. 507.

- O zaparciu stolca u dzieci. Przez D-ra A. Monti, docenta Uniwersytetu Wiedeńskiego. Spolszczył Dr Kazimierz G u r b s k i, str. 521.
- Przyczynę do patologii i terapii zbroczeń w miesiączkowaniu, Przez D-ra L. F e l l n e r'a, lekarza zdrojowego w Franzensbadzie. Spolszczył Dr K. G u r b s k i, str. 537, 553.
- Choroby nerwowe występujące po tyfusie brzuszny. Streszczenie rozprawy D-ra H. N o t h n a g e l'a, str. 572.
- O leczeniu połogowego zapalenia obokmaciecznego (parametritis puerperalis) za pomocą sublimatu. Przez D-ra T. G o s s m a n n'a, asystenta kliniki położniczej Wrocławskiej. Spolszczył Dr K. G u r b s k i, str. 587.
- O przewlekłym zapaleniu i gruźlicy otrzewnej i opłucnej (peritonitis et pleuritis chronica atque tuberculosis peritonaei et pleurae). Przez Prof. D-ra A. D u c h e k'a (z Wiednia). Podał Dr. K. G u r b s k i, str. 604, 619.
- Azot i gruźlica, str. 621.
- O zależności typu gorączek bagiennych od daty początku zakażenia. Przez D-ra L. C o l i n'a, prof. w Val-de-Grâce, str. 651.
- Drugi ton Duroriez'a w tętnicy udowej (a. cruralis) i jego znaczenie przy rozpoznawaniu niedostateczności zastawek aorty. (Insufficiencia valvularum aortae). Przez D-ra H o f f m a n n'a b. asystenta klin. lekarskiej w Erlangen. Podał Dr Kazimierz G u r b s k i, str. 636, 669.
- Wypadek przepukliny przeponowej. Przez D-ra B e r n h e i m'a, prof. b. fakultetu lekarskiego w Strassburgu, str. 682.
- O działaniu fizyologicznym i terapeutycznym bromku potasu i bromku amonu. Przez E. H. C l a r k e i R. A m o r y (z Bostonu). Spolszczył Dr K o n d r a t o w i e z, str. 700, 732, 781, 811.
- Przyczynę do rozpoznawania gruźlicy. Przez D-ra M. H e i t l e r. Spolszczył Dr A. S t o c k m a n n, str. 714.
- Uwagi nad połączeniem morfiny z chloroformem i nad sposobem podawania tego nowego środka. Odczyty prof. D e m a r q u a y. Skreslił Dr. F. S u l i g o w s k i, lekarz gimnazjum w Radomiu, str. 745, 793.
- O dezynfekcyi przy cholery. Wedle D-ra F. K ü c h e n m e i s t e r'a z Drezna. Spolszczył Dr A. S t o c k m a n n, str. 763.
- Uwagi nad idiopatycznym zapaleniu opon mózgowych (meningitis cerebri simplex). Przez Prof. R o s e n s t e i n (z Gröningi), spolszczył Dr A. S t o c k m a n n, str. 826.

VI. Korrespondencya.

- Kilka słów o użyciu siarku rzezi (aethiops mineralis) w leczeniu cholery. Przez D-ra A. S k o r k o w s k i e g o (z Babina), str. 765.
- Letarg. Przez D-ra J. O r k i s z a (z Rawy), str. 766.

VII. Wiadomości bieżące.

- Strychnina w durzycy, str. 132.
- Nowo kreowani lekarze medycyny, str. 132, 656.
- Wydalenie kamienia żółciowego drogą operacyi, str. 448.
- Lekarze weterynaryi, str. 448.
- O zaburzeniach w wydzielaniu śliny, str. 462.
- Rzadki poród, str. 463.
- Przecięcie krtani w celu wydobywania z niej guzów, str. 464.
- Napój przeciw miesiączce bolesnej (dysmenorrhoea), str. 464.
- Wypadek syfilitycznego zrośnięcia strun głosowych, str. 479.
- Śmiertelne zejście z powodu krwotoku z rany po przecięciu tchawicy, str. 479.
- Leczenie czyraka (anthrax) za pomocą nacisku, str. 479.

- Zmiany w rdzeniu kręgowym powstałe po odjęciach kończyn, str. 480.
 O odjęciu nuda w stawie kolanowym, str. 480.
 Przegląd Dziejów Przyrody. Przez D-ra W. S z y s z l l o, str. 480.
 S. p. Dr Jan C w i k l i e z, str. 480.
 Athetosis, str. 494.
 Statystyka śmiertelności w suchotach płucnych, str. 495.
 Rzadki wywalek zatrucia azotanem srebra, str. 495.
 Złośliwa postępową niedokrewność, str. 495.
 Żelazo w płonicy (scarlatina), str. 495.
 Myalgia cordis (mięśnioból serca), str. 495.
 Nieprawidłowe położenie jądra, str. 495.
 Zejście śmiertelne po nastawieniu zwichnięcia stawu barkowego, str. 496.
 Przyczynek do leczenia wola, str. 496.
 Textan antisepticum tenuissimum, str. 496.
 Pierwszy wydawca dziennika lekarskiego, str. 496.
 O zmianach w moczu przy dłuższem jego pozostawianiu w pęcherzu, str. 510.
 Powstawanie krwotoków, niedokrewności, obrzęku i rozedmy płuc w skutku obrażenia pod-
 stawy mózgowia, str. 510.
 Wypadek jednoczesnego przebiegu ospy i tyfusu u tego samego osobnika, str. 511.
 Mleko-fosforan wapna, str. 511.
 Kurczowe, kilka lat istniejące zwężenie przelyku, str. 511.
 Fizyologiczne i terapeutyczne działanie alkoholu, str. 512.
 Użycie ziemi do opatrunku ran i wrzodów, str. 512.
 O naturze i leczeniu reumatyzmu, str. 526.
 Fosforan wapna w krwotokach nerkowych, str. 527.
 Tężce (tetanus), str. 527.
 Przyczynek do działania antymonu, str. 528.
 Przecięcie sciany brzucha w celu wydalenia guzów z miednicy, str. 528.
 Przyczynek do leczenia puchliny jąder, str. 528.
 Towarzystwo Farmaceutyczne w Warszawie, str. 540.
 S. p. Dr Grzegorz L e w i e k i, str. 544.
 S. p. Dr Karol August v. S o l b r i g, str. 544.
 Dusznica oskrzelowa (asthma bronchiale), str. 558.
 Wpływ miejsc leczniczych klimatycznych w suchotach płucnych, str. 559.
 Wodan chloralu i bromek potasu przeciw przewlekłemu alkoholizmowi, str. 560.
 Statystyka urodzeń i śmiertelności w Berlinie, str. 560.
 Tetniak tętnicy podkolanowej zaleczony przez czynne zgięcie, str. 560.
 Chloroform w drgawkach u dzieci, str. 560.
 Pomnik B ö r h a v e g o, str. 560.
 Kawa w chorobach ssawców, str. 576.
 D-rowie H u p p e r t i G e r h a r d t, str. 576.
 Kliniczno-chemiczne badania moczu chorych na ospę, str. 607.
 Bakteryje we krwi chorych na różę, str. 608.
 Odczynnik na naturalne i sztuczne zabarwienie wina czerwonego, str. 608.
 O wpływie związków mineralnych na sprawy odżyweze ustroju ludzkiego, str. 608.
 S. p. Dr. S t ö h r, str. 608.
 Wpływ barwnych promieni światła na oddychanie, str. 622.
 Dom zdrowia założony w południowej Francyi, str. 623.
 S. p. D-rowie E l s n e r i C h o d o s s o w s k i, str. 624.
 Dr L. K. R o s e, str. 624.
 Wody mineralne w Szepetówce, str. 639.
 Bol połowiczny głowy (haemierania), str. 640.
 O podskórnem stosowaniu chlorku narceniny, str. 640.
 S. p. D-rowie T r e i t z i L o u i s, str. 640.
 Wypadek pęknięcia pęcherza moczowego (vesica urinaria), str. 654.
 Przecięcie nerwu trójdzielnego (n. trigeminus), str. 654.
 O zapaleniu szyjki pęcherza moczowego i jego leczeniu, str. 654.
 Biodroból nerwowy (coxalgia nervosa), str. 655.
 Fosfor w chorobach skórnych, str. 655.

- O powstawaniu odleżyn (decubitus), po wewnętrznem użyciu wodoru chloralu, str. 656.
 Wędrujące zapalenie płuc (pneumonia migrans), str. 672.
 Szpital św. Stanisława w Skierniewicach, str. 672.
 Dr K. K o s t e r, str. 672.
 Wydział lekarski w Nancy, str. 688.
 S. p. Dr. Marcin G a l a m b o s, str. 688.
 Kreozot przeciw rakowi nabłonkowemu, str. 702.
 Ilość żelaza zawarta we krwi, str. 702.
 Miejscowe stosowania kwasu karbolowego przy błoniewym zapaleniu gardzieli (pharyngitis diphtheritica), str. 703.
 Jod w niemożności powstrzymania moczu u starców, str. 703.
 Leczenie zatrucia wodoranem chloralu, str. 703.
 Kwas karbolowy w błonicy (diphtheritis) u dzieci, str. 704.
 Cholera w Warszawie, str. 704, 720, 736, 752, 768, 815.
 Czterdziesty piąt: zjazd niemieckich naturalistów i lekarzy w Lipsku, str. 716.
 O kąpielach piaskowych (Sandbäder), str. 717.
 O działaniu weratryny, str. 718.
 Wyjątki z nowszej literatury o cholery, str. 719.
 Leczenie cholery za pomocą podskórnych wstrzykiwań morfiny, str. 719.
 Epidemiczne wystąpienie żółtaczki kataralnej, str. 720.
 Regulamin choleryczny, str. 720.
 Komitet epidemiologiczny przy Towarzystwie lekarskim, str. 734.
 Z oddziału cholerycznego przy szpitalu na Pradze, str. 736.
 Z oddziału cholerycznego na Woli, str. 736.
 O wydzielanu kwasu fosforowego (acidum phosphoricum) w rozmaitych sprawach chorobowych, str. 750.
 Środki jakie polecać należy dla osiągnięcia celów dezynfekcyjnych, str. 751.
 Sprostowanie do strony 736 N. 46 Gaz. Lek. str. 752.
 Niewysłowność przechodnia (aphasia transitoria) wklajająca zimnicę przepuszczającą (febris intermittens), str. 767.
 Taenia solium u pięciodniowego dziecka, str. 768.
 Nowa metoda odżywiania chorych przez odbyć (per anum), str. 768.
 Ospa w Warszawie, str. 768.
 Enemy z bulionu i romu w cholery, str. 768.
 Środek przeciwko odzieżlinom, str. 782.
 Zjazd międzynarodowy oftalmologów w Londynie, str. 768.
 Od Redakcyi Gazety Lekarskiej i Biblioteki Umiejętności Lek., str. 784, 800, 816, 832.
 Choroba Bright'a (morbus Bright'i) przebiegająca bez białkomoczu (albuminuria), str. 798.
 Przypadkowe otrucie kwasem karbolowym ze śmiertelnym zejściem, str. 799.
 Nowy środek przeciwko cholery, str. 799.
 Arsenik w miesięczce obfit: j (menorrhagia), str. 799.
 Środki dezynfekcyjne, str. 812.
 Wyciąg pokrzywy, (extractum urticae urens) i jodek srebra przeciw kokluszowi, str. 815.
 Przegląd Postępów nauki lekarskiej, str. 815.
 Kalendarz lekarski na rok 1873, str. 815.
 Leczenie żółzowego zapalenia gardła (angina serophulosa), str. 830.
 O leczeniu ran i wrzodów atonicznych za pomocą alkoholu, str. 831.
 Świerzb, pruritus, świerzb, sycosis, str. 831.
 Śmiertelność pomiędzy cywilną ludnością Paryża podczas 28 tygodni oblężenia, str. 831.

VIII. SPIS AUTORÓW

których prace zamieszczone są w XII Tomie Gazety Lekarskiej.

1. Dr. Dymnicki, str. 420, 437, 449, 465,	15. Dr. Rothe, str. 593, 614, 632, 657, 678, 696, 710, 727.
2. „ H. Fudakowski, str. 481, 812.	16. „ Rybieki, str. 684.
3. „ Giryn, str. 577.	17. Prof. Seifman, str. 673.
4. „ Grochowski, str. 625, 641.	18. Dr. Skorkowski, str. 765.
5. „ Gurbski, str. 561, 776, 785, 426, 459, 489, 507, 521, 537, 553, 572, 587, 604, 619, 636, 669.	19. „ Stockmann, str. 705, 714, 763.
6. „ Kadler, str. 552.	20. „ Suligowski, str. 745, 793.
7. „ Kondratowicz, str. 700, 732, 781, 811.	21. „ Talko, str. 433, 501, 513, 545, 566, 580, 598, 647, 662, 689, 737.
8. „ Lewiński, str. 553, 444, 474, 807.	22. „ Wróblewski, str. 529.
9. „ Lipiński, str. 574, 590.	23. „ Wyczalkowski, str. 776, 785.
10. Prof. Luezkiewicz, str. 769.	24. „ Wygrzywalski, str. 417, 472, 485, 497.
11. Dr. Mieczkowski, str. 756, 788.	25. „ Wyrzykowski, str. 721.
12. „ Narkiewicz-Jodko, str. 801.	26. Zahorowski, str. 753.
13. „ Orkisz, str. 766.	27. „ Zieleniewski, str. 431, 446, 461, 476, 492, 509.
14. „ Pogorzelski, str. 609.	
-

GAZETA LEKARSKA

PISMO TYGODNIOWE

POSWIĘCONE

WSZYSTKIM GALEZIOM UMIEJĘTNOŚCI LEKARSKICH,
FARMACYI I WETERYNARYI.

REDAKCYĘ GAZETY LEKARSKIEJ SKŁADAJĄ:

Dr. Brudowski, Prof. Anatomii patologicznej.	Dr. Neugebauer, Docent Akuszeryi.
„ Girsztowt, Prof. Kliniki Chirurgicznej.	„ Pileicki, Prof. Anatomii praktycznej.
„ Hirschfeld, Prof. Anatomii opisowej.	„ Plaskowski, Docent Psychiatrii.
„ Luczkiewicz, Prof. Patologii Ogólnej.	„ Seifman, Docent Epizootyologii.
„ Mianowski, Prof. wysłuż. b. Rektor.	„ Wislocki, Prof. Hygieny i Policji lekarskiej
„ Narkiewicz-Jodko, b. Docent Oftalmologii.	

Rok VII. Tom XIII. Nr. 27--52.

(Od 1-go lipca 1872 roku do 1-go stycznia 1873).

WARSZAWA.

W Drukarni Gazety Lekarskiej.

Ulica Śro-Krzyżka Nr. 1343 (nowy 9).

—
1872.

Дозволено Цензурою.
Варшава, 12 (24) Декабря 1872 года.

TREŚĆ TOMU TRZYNASTEMU.

I. Rozprawy naukowe.

- Uwagi o Ciechocinku. Przez D-ra H. F u d a k o w s k i e g o, Docenta Ces. Warsz. Uniwersytetu str. 181.
- Racjonalny sposób leczenia cholery. Przez D-ra Antoniego G i r y n a (z Wołęzańska), str. 577.
- Ciechocińskie kąpiele błotne czyli torfowe (Moorbäder). Skreślił Dr A. S t o k m a n n, lek. ord. szpitala św. Tadeusza w Ciechocinku, str. 705.

II. Postrzeżenia z praktyki lekarskiej.

- Za szpitala. Przez D-ra W y g r z y w a l s k i e g o (z Piotrkowa), str. 417, 472, 485, 497.
- Sprawozdanie (XIV) z chorób leczonych u zdrojowiska w Busku w czasie pory kąpielowej 1871 r. Przez D-ra D y m n i c k i e g o, lek. zdrojowego w Busku, str. 420, 437, 449, 465.
- Roczne sprawozdanie z oftalmicznej praktyki. Przez D-ra med. Józefa T a l k o (w Lublinie), członka towarzystwa niemieckich oftalmologów w Heidelbergu, oraz towarzystw lekarskich w Kijowie, Tyflisie, Wilnie i Odessie, str. 433, 501, 513, 545, 566, 580, 598, 647, 662, 689, 737.
- Bardzo rzadkie zbożenia (anomaliae) tętnicy grzbietowej stopy (art. dorsalis pedis) i zewnętrznej pośpółkowej (art. plantaris externa). Spostrzeżenie D-ra med. Jana W r ó b l e w s k i e g o, str. 529.
- Przypadkowe otrucie się półtorochlorkiem żelaza (liquor ferri sesquichlorati). Spostrzeżenie z praktyki prywatnej D-ra M. L e w i Ń s k i e g o, str. 553, 807.
- Dwa wypadki ospy. Podał Dr L. K a d l e r, str. 552.
- Rak gruczołu przyusznego lewego (Carcinoma glandulae parotidaeae sinistrae). Spostrzeżenie D-ra Kazimierza G u r b s k i e g o, str. 561.
- Niedomykalność zastawki dwudzielnej, niezaruszenie otworu owalnego. (Insufficiencia valvulae mitralis, foramen ovale non obliteratum). Podał Dr Ludwik P o g o r z e l s k i, lekarz ordynujący w szpitalu Dzieciątka Jezus, str. 609.
- Dławiec (croup) przecięcie tchawicy (tracheotomia), wyzdrowienie. Spostrzeżenie D-ra W. G r o c h o w s k i e g o (z Kalusza), str. 625, 641.
- Sprawozdanie V z czynności lekarskiej w Warszawskich zakładach dla obłąkanych za rok 1871. Napisał Dr med. A. R o t h e, naczelny lekarz tychże szpitali, str. 657, 678, 696, 719, 727.

- Narzędzia do kastracyi krów (ovariotomia) przez cięcie w ścianie pochwy macicznej i sposób wykonywania tej operacyi. Podał Prof. Seifman, str. 673.
- Ropień pozaotrzewny (abscessus retroperitonealis) przyjęty błędnie za ból nerwów lędźwiowych (lumbago), otwarcie sztuczne ropnia na zewnątrz i dobrowolne do jamy opłucnej; odma piersiowa (pyopneumothorax), wyzdrowienie. Podał Dr I. Wyrzykowski, lekarz ordynujący w szpitalu Ewangelickim, str. 721.
- O cholery w Radziwillowie i na Wołyniu i leczeniu jej saletrzau m srebra (nitrus argenti). Przez D-ra Z. Zachorowskiego (z Radziwillowa), str. 753.
- Krótki opis kilku ważniejszych chorób leczonych w Ciechocinku w zeszłym sezonie kąpielowym. Przez D-ra med. i chirurg. L. Mieczkowskiego, lek. ord. przy zakładzie wód min. w Ciechocinku, str. 756, 788.
- Dwa równoczesne wypadki piorunującego zapalenia osłon mózgowych (meningitis tonans). Podał Prof. Dr Lucekiewicz, str. 769.
- Sprawozdanie ze szpitala cholerycznego w Płocku. Podali D-rowie K. Gurb ski i W. Wyeczalkowski, lek. ord. w tymże szpitalu, str. 776, 785.
- Sprawozdanie lekarskie z Instytutu Oftalmicznego imienia księcia Edwarda Lubomirskiego. Przez D-ra med. Narkiewicza-Jodko, str. 801.
- Pęknięcie tętnicy piszczelowej tylnej, podwiązanie t. udowej, zgorzel голени, odjęcie uda, wyzdrowienie. (Ruptura art. tibialis posticae. ligatura art. femoralis, gangraena cruris, amputatio femoris, sanatio). Podał Dr Zenon Kostekki, str. 817.

III. Kazuistyka lekarska.

- Opinia sądowo-lekarska w sprawie przeciwko I. K. obwinionemu o zabójstwo żony. Przez D-ra A. Rotha, uucz. lekarza szpitala św. Jana Bożego w Warszawie, str. 593, 611, 632.

IV. Statystyka Lekarska.

- Obraz ruchu i postępu c. k. zakładu zdrojowego w Krynicy w r. 1871. Skreślił Dr Zieleniewski, str. 431, 446, 461, 476, 492, 509.
- Z powiatu Grójeckiego. Zebrał Władysław Lipiński, lekarz tegoż powiatu, str. 574, 590.
- Szpital św. Stanisława przy Domu Starców w m. Skierniewicach. Przez D-ra Stanisława Rybickiego, str. 681.

V. Kronika zagraniczna.

- Rany wielkich tętnic i t. d. . . . streszczenie listów chirurgicznych prof. Billrotha. Podał Dr Kazimierz Gurb ski, str. 426, 459.
- Uwagi nad chorobami gruczołu krokowego (prostata). Przez D-ra Kraussa (z Wiednia). Podał Dr M. Lewiński, str. 441, 474.
- O zgorzeli szpitalnej (gangraena nosocomialis). Z dzieła prof. Socin'a. Podał Dr Kazimierz Gurb ski, str. 489.
- O gorączce przyrannej (febris vulneraria), posocznicy (septicaemia), i ropnicy (pyaemia). Z dzieła prof. Socin'a. Podał Dr Kazimierz Gurb ski, str. 507.

- O zaparciu stolca u dzieci. Przez D-ra A. Monti, docenta Uniwersytetu Wiedeńskiego. Spolszczył Dr Kazimierz Gurb ski, str. 521.
- Przyczynę do patologii i terapii zbroczeń w miesiączkowaniu, Przez D-ra L. Fellner'a, lekarza zdrojowego w Franzensbadzie. Spolszczył Dr K. Gurb ski, str. 537, 553.
- Choroby nerwowe występujące po tyfusie brzuszny. Streszczenie rozprawy D-ra H. Nothnagela, str. 572.
- O leczeniu połogowego zapalenia obokmaciecznego (parametritis puerperalis) za pomocą sublimatu. Przez D-ra T. Gossmanna, asystenta kliniki położniczej Wrocławskiej. Spolszczył Dr K. Gurb ski, str. 587.
- O przewlekłym zapaleniu i gruźlicy otrzewnej i opłucnej (peritonitis et pleuritis chronica atque tuberculosis peritonaei et pleurae). Przez Prof. D-ra A. Duchek'a (z Wiednia). Podał Dr. K. Gurb ski, str. 604, 619.
- Azot i gruźlica, str. 621.
- O zależności typu gorączek bagiennych od daty początku zakażenia. Przez D-ra L. Colina, prof. w Val-de-Grâce, str. 651.
- Drugi ton Duroriez'a w tętnicy udowej (a. cruralis) i jego znaczenie przy rozpoznawaniu niedostateczności zastawek aorty. (Insufficiencia valvularum aortae). Przez D-ra Hoffmanna b. asystenta klin. lekarskiej w Erlangen. Podał Dr Kazimierz Gurb ski, str. 636, 669.
- Wypadek przepukliny przeponowej. Przez D-ra Bernheim'a, prof. b. fakultetu lekarskiego w Strassburgu, str. 682.
- O działaniu fizyologicznym i terapeutycznym bromku potasu i bromku amonu. Przez E. H. Clarke i R. Amory (z Bostonu). Spolszczył Dr Kondratowicz, str. 700, 732, 781, 811.
- Przyczynę do rozpoznawania gruźlicy. Przez D-ra M. Heitler. Spolszczył Dr A. Stockmann, str. 714.
- Uwagi nad połączeniem morfiny z chloroformem i nad sposobem podawania tego nowego środka. Odczyty prof. Demarquay. Skreslił Dr. F. Suligowski, lekarz gimnazjum w Radomiu, str. 745, 793.
- O dezynfekcyi przy cholery. Wedle D-ra F. Küchenmeister'a z Drezna. Spolszczył Dr A. Stockmann, str. 763.
- Uwagi nad idiopatycznym zapaleniu opon mózgowych (meningitis cerebri simplex). Przez Prof. Rosenstein (z Gröningi), spolszczył Dr A. Stockmann, str. 826.

VI. Korrespondencya.

- Kilka słów o użyciu siarku rzezi (aethiops mineralis) w leczeniu cholery. Przez D-ra A. Skorkowskiego (z Babina), str. 765.
- Letarg. Przez D-ra J. Orkisz'a (z Rawy), str. 766.

VII. Wiadomości bieżące.

- Strychnina w durzycy, str. 132.
- Nowo kreowani lekarze medycyny, str. 132, 656.
- Wydalenie kamienia żółciowego drogą operacyi, str. 448.
- Lekarze weterynaryi, str. 448.
- O zaburzeniach w wydzielaniu śliny, str. 462.
- Rzadki poród, str. 463.
- Przecięcie krtani w celu wydobycia z niej guzów, str. 464.
- Napój przeciw miesiączce bolesnej (dysmenorrhoea), str. 464.
- Wypadek syfilitycznego zrośnięcia strun głosowych, str. 479.
- Śmiertelne zejście z powodu krwotoku z rany po przecięciu tchawicy, str. 479.
- Leczenie czyraka (anthrax) za pomocą nacisku, str. 479.

- Zmiany w rdzeniu kręgowym powstałe po odjęciach kończyn, str. 480.
 O odjęciu nuda w stawie kolanowym, str. 480.
 Przegląd Dziejów Przyrody. Przez D-ra W. S z y s z l l o, str. 480.
 S. p. Dr Jan C w i k l i e z, str. 480.
 Athetosis, str. 494.
 Statystyka śmiertelności w suchotach płucnych, str. 495.
 Rzadki wywalek zatrucia azotanem srebra, str. 495.
 Złośliwa postępową niedokrewność, str. 495.
 Żelazo w płonicy (scarlatina), str. 495.
 Myalgia cordis (mięśnioból serca), str. 495.
 Nieprawidłowe położenie jądra, str. 495.
 Zejście śmiertelne po nastawieniu zwichnięcia stawu barkowego, str. 496.
 Przyczynek do leczenia wola, str. 496.
 Textan antisepticum tenuissimum, str. 496.
 Pierwszy wydawca dziennika lekarskiego, str. 496.
 O zmianach w moczu przy dłuższem jego pozostawianiu w pęcherzu, str. 510.
 Powstawanie krwotoków, niedokrewności, obrzęku i rozedmy płuc w skutku obrażenia pod-
 stawy mózgowia, str. 510.
 Wypadek jednoczesnego przebiegu ospy i tyfusu u tego samego osobnika, str. 511.
 Mleko-fosforan wapna, str. 511.
 Kurczowe, kilka lat istniejące zwężenie przelyku, str. 511.
 Fizyologiczne i terapeutyczne działanie alkoholu, str. 512.
 Użycie ziemi do opatrunku ran i wrzodów, str. 512.
 O naturze i leczeniu reumatyzmu, str. 526.
 Fosforan wapna w krwotokach nerkowych, str. 527.
 Tężce (tetanus), str. 527.
 Przyczynek do działania antymonu, str. 528.
 Przecięcie sciany brzucha w celu wydalenia guzów z miednicy, str. 528.
 Przyczynek do leczenia puchliny jąder, str. 528.
 Towarzystwo Farmaceutyczne w Warszawie, str. 540.
 S. p. Dr Grzegorz L e w i e k i, str. 544.
 S. p. Dr Karol August v. S o l b r i g, str. 544.
 Dusznica oskrzelowa (asthma bronchiale), str. 558.
 Wpływ miejsc leczniczych klimatycznych w suchotach płucnych, str. 559.
 Wodan chloralu i bromek potasu przeciw przewlekłemu alkoholizmowi, str. 560.
 Statystyka urodzeń i śmiertelności w Berlinie, str. 560.
 Tetniak tętnicy podkolanowej zaleczony przez czynne zgięcie, str. 560.
 Chloroform w drgawkach u dzieci, str. 560.
 Pomnik B ö r h a v e g o, str. 560.
 Kawa w chorobach ssawców, str. 576.
 D-rowie H u p p e r t i G e r h a r d t, str. 576.
 Kliniczno-chemiczne badania moczu chorych na ospę, str. 607.
 Bakteryje we krwi chorych na różę, str. 608.
 Odczynnik na naturalne i sztuczne zabarwienie wina czerwonego, str. 608.
 O wpływie związków mineralnych na sprawy odżyweze ustroju ludzkiego, str. 608.
 S. p. Dr. S t ö h r, str. 608.
 Wpływ barwnych promieni światła na oddychanie, str. 622.
 Dom zdrowia założony w południowej Francyi, str. 623.
 S. p. D-rowie E l s n e r i C h o d o s s o w s k i, str. 624.
 Dr L. K. R o s e, str. 624.
 Wody mineralne w Szepetówce, str. 639.
 Bol połowiczny głowy (haemierania), str. 640.
 O podskórnem stosowaniu chlorku narceniny, str. 640.
 S. p. D-rowie T r e i t z i L o u i s, str. 640.
 Wypadek pęknięcia pęcherza moczowego (vesica urinaria), str. 654.
 Przecięcie nerwu trójdzielonego (n. trigeminus), str. 654.
 O zapaleniu szyjki pęcherza moczowego i jego leczeniu, str. 654.
 Biodroból nerwowy (coxalgia nervosa), str. 655.
 Fosfor w chorobach skórnych, str. 655.

- O powstawaniu odleżyn (decubitus), po wewnętrznem użyciu wodoru chloralu, str. 656.
 Wędrujące zapalenie płuc (pneumonia migrans), str. 672.
 Szpital św. Stanisława w Skierniewicach, str. 672.
 Dr K. K o s t e r, str. 672.
 Wydział lekarski w Nancy, str. 688.
 S. p. Dr. Marcin G a l a m b o s, str. 688.
 Kreozot przeciw rakowi nabłonkowemu, str. 702.
 Ilość żelaza zawarta we krwi, str. 702.
 Miejscowe stosowania kwasu karbolowego przy błoniewym zapaleniu gardzieli (pharyngitis diphtheritica), str. 703.
 Jod w niemożności powstrzymania moczu u starców, str. 703.
 Leczenie zatrucia wodoranem chloralu, str. 703.
 Kwas karbolowy w błonicy (diphtheritis) u dzieci, str. 704.
 Cholera w Warszawie, str. 704, 720, 736, 752, 768, 815.
 Czterdziesty piąt: zjazd niemieckich naturalistów i lekarzy w Lipsku, str. 716.
 O kąpielach piaskowych (Sandbäder), str. 717.
 O działaniu weratryny, str. 718.
 Wyjątki z nowszej literatury o cholery, str. 719.
 Leczenie cholery za pomocą podskórnych wstrzykiwań morfiny, str. 719.
 Epidemiczne wystąpienie żółtaczki kataralnej, str. 720.
 Regulamin choleryczny, str. 720.
 Komitet epidemiologiczny przy Towarzystwie lekarskim, str. 734.
 Z oddziału cholerycznego przy szpitalu na Pradze, str. 736.
 Z oddziału cholerycznego na Woli, str. 736.
 O wydzieleniu kwasu fosforowego (acidum phosphoricum) w rozmaitych sprawach chorobowych, str. 750.
 Środki jakie polecać należy dla osiągnięcia celów dezynfekcyjnych, str. 751.
 Sprostowanie do strony 736 N. 46 Gaz. Lek. str. 752.
 Niewysłowność przechodnia (aphasia transitoria) wklajająca zimnicę przepuszczającą (febris intermittens), str. 767.
 Taenia solium u pięciodniowego dziecka, str. 768.
 Nowa metoda odżywiania chorych przez odbyć (per anum), str. 768.
 Ospa w Warszawie, str. 768.
 Enema z bulionu i romu w cholery, str. 768.
 Środek przeciwko odzieżlinom, str. 782.
 Zjazd międzynarodowy oftalmologów w Londynie, str. 768.
 Od Redakcyi Gazety Lekarskiej i Biblioteki Umiejętności Lek., str. 784, 800, 816, 832.
 Choroba Bright'a (morbus Bright'i) przebiegająca bez białkomoczu (albuminuria), str. 798.
 Przypadkowe otrucie kwasem karbolowym ze śmiertelnym zejściem, str. 799.
 Nowy środek przeciwko cholery, str. 799.
 Arsenik w miesiączce obfit: j (menorrhagia), str. 799.
 Środki dezynfekcyjne, str. 812.
 Wyciąg pokrzywy, (extractum urticae urens) i jodek srebra przeciw kokluszowi, str. 815.
 Przegląd Postępów nauki lekarskiej, str. 815.
 Kalendarz lekarski na rok 1873, str. 815.
 Leczenie żółzowego zapalenia gardła (angina scrophulosa), str. 830.
 O leczeniu ran i wrzodów atonicznych za pomocą alkoholu, str. 831.
 Świerzb, pruritus, świerzb, sycosis, str. 831.
 Śmiertelność pomiędzy cywilną ludnością Paryża podczas 28 tygodni oblężenia, str. 831.

VIII. SPIS AUTORÓW

których prace zamieszczone są w XII Tomie Gazety Lekarskiej.

1. Dr. Dymnicki, str. 420, 437, 449, 465,	15. Dr. Rothe, str. 593, 614, 632, 657, 678, 696, 710, 727.
2. „ H. Fudakowski, str. 481, 812.	16. „ Rybieki, str. 684.
3. „ Giryń, str. 577.	17. Prof. Seifman, str. 673.
4. „ Grochowski, str. 625, 641.	18. Dr. Skorkowski, str. 765.
5. „ Gurbski, str. 561, 776, 785, 426, 459, 489, 507, 521, 537, 553, 572, 587, 604, 619, 636, 669.	19. „ Stockmann, str. 705, 714, 763.
6. „ Kadler, str. 552.	20. „ Suligowski, str. 745, 793.
7. „ Kondratowicz, str. 700, 732, 781, 811.	21. „ Talko, str. 433, 501, 513, 545, 566, 580, 598, 647, 662, 689, 737.
8. „ Lewiński, str. 553, 444, 474, 807.	22. „ Wróblewski, str. 529.
9. „ Lipiński, str. 574, 590.	23. „ Wyczalkowski, str. 776, 785.
10. Prof. Luezkiewicz, str. 769.	24. „ Wygrzywalski, str. 417, 472, 485, 497.
11. Dr. Mieczkowski, str. 756, 788.	25. „ Wyrzykowski, str. 721.
12. „ Narkiewicz-Jodko, str. 801.	26. Zahorowski, str. 753.
13. „ Orkisz, str. 766.	27. „ Zieleniewski, str. 431, 446, 461, 476, 492, 509.
14. „ Pogorzelski, str. 609.	
-